

Otsuse jõustamise menetlused - Läti

SISUKORD

- 1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?
- 2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?
- 3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?
  - 3.1 Menetlus
  - 3.2 Peamised tingimused
- 4 Täitemeetmete ese ja laad
  - 4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?
  - 4.2 Milline on täitemeetmete mõju?
  - 4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?
- 5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?
- 6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine on tsiviilkohtumenetluse etapp, milles kohtutäitur pöörab täitmisele kohtu, muu asutuse või ametniku otsuse, kui võlgnik (kostja) jätab otsuse õigusaktides või kohtu kehtestatud tähtaja jooksul vabatahtlikult täitmata.

Täitemeetmete kohta, mida kohtutäituril on õigus kohaldada, vt „[Õigusvaldkonna ametid: Läti](#)“.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Kohtutäiturid pööravad täitmisele kohtute ja muude asutuste otsused ning teevad muid õigusaktidega ette nähtud toiminguid.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Kohtuotsus kuulub täitmisele pärast selle jõustumist, välja arvatud juhul, kui õigusaktide või kohtumäärustega on ette nähtud selle viivitamatu täitmine. Kohtutäituril on õigus algselt täitedokumendi alusel täitemenetlus.

Vastavalt kohtulahendite täitmise menetlusele kuuluvad täitmisele järgmised kohtute ja muude asutuste otsused:

- kohtumäärused ja kohtuotsused tsiviil- ja haldusajades;
- kohtuotsused ja prokuröri otsused või määrused tulu sissenõudmist puudutavates kriminaalajades;
- kohtuotsused tulu sissenõudmist puudutavates haldusrikkumise ajades;
- kohtuotsused kokkuleppemenetlustes;
- alalise vahekohtu lahendid;
- välisriigi kohtu, pädeva asutuse või vahekohtu otsused õigusaktides sätestatud juhtudel;

- kohtuotsused sanktsioonide (trahvide) määramise kohta;
- töövaidluskomisjoni otsused;
- avalikke teenuseid reguleerivate asutuste (edaspidi „reguleeriv asutus“) otsused vaidluste ja kokkuleppemenetluste kohta.

Kui õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kohtulahendite täitmise menetlust ka järgmiste dokumentide suhtes:

- asutuste ja ametnike otsused haldusrikkumiste ja õigusrikkumiste asjades õigusaktides sätestatud juhtudel;
- riigi volitatud asutuste ja ametnike välja antud haldusaktid, milles nõutakse teatava summa tasumist;
- õigusvaldkonna spetsialistide (notarid, juristid, kohtutäiturid) otsused nende ametitegevuse ja osutatud õigusabi tasustamise ja osutatud teenustega seotud kulude ning riigilõivude kohta;
- nõukogu, komisjoni või Euroopa Keskpannga poolt vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 299 vastu võetud õigusaktid;
- notariaadiseaduse D1 jaos sätestatud menetluse kohased notariaalaktid.

Täitedokumendid on:

- tsiviil- ja haldusajades kohtumääruse või kohtuotsuse alusel tehtud täitekorraldus või kriminaalasjades kokkulepet kinnitava kohtumääruse alusel tehtud täitekorraldus, alalise vahekohtu lahend, töövaidluskomisjoni otsus, reguleeriva asutuse otsus vaidluse või kokkuleppemenetluse kohta, välisriigi kohtu või vahekohtu otsus ning nõukogu, komisjoni või Euroopa Keskpannga poolt vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 299 vastu võetud õigusaktid;
- asutuste ja ametnike otsused haldusrikkumiste ja õigusrikkumiste asjades;
- kohtuotsused haldusrikkumiste asjades;
- tulu sissenõudmist puudutavates kriminaalasjades tehtud prokuröri otsuse või määruse väljavõte;
- haldusakti alusel antud täitekorraldus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 539 lõike 2 punkt 2);
- kohtuotsus, mis käsitleb kohustuste vaidlustamata täitmisele pööramist, hoiatusmenetluse kohaste kohustuste täitmisele pööramist või kinnisvara vabatahtlikku müüki oksjonil kohtumenetluse käigus;
- kohtuotsused sanktsioonide (trahvide) määramise kohta;
- notari, juristi või kohtutäituri väljastatud arve;
- välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 805/2004 väljastatud Euroopa täitekorraldus;
- välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 41 lõikele 1 väljastatud tõend;
- välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 42 lõikele 1 väljastatud tõend;
- kohtu, sealhulgas välisriigi kohtu poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 861/2007 artikli 20 lõikele 2 väljastatud kinnitus;
- kohtu, sealhulgas välisriigi kohtu poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1896/2006 artiklile 18 väljastatud maksekäsk;
- kohtuotsus, millega antakse võlausaldajale õigus müüa võlgniku panditud vara hagi tagamise menetluses (maksejõuetusseaduse paragrahvi 37 lõige 2);
- välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 4/2009 artikli 20 lõike 1 punktile b tehtud otsuse väljavõte;
- välisriigi pädeva asutuse poolt vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 4/2009 artiklile 48 väljastatud ametliku juriidilise dokumendi väljavõte;
- taotluse saanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubav ühtne juriidiline dokument, mis on koostatud vastavalt komisjoni 18. novembri 2011. aasta rakendusmääruse (EL) nr 1189/2011 II lisas sätestatud näidismõnole;
- notariaadiseaduse D1 jaos sätestatud menetluse kohased täitmist käsitlevad notariaalaktid;
- välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EÜ) nr 1215/2012 (kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) artiklile 53 või 60 väljastatud tunnistus;

- väljavõtte siseturu infosüsteemi (IMI) kaudu saadud Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi pädeva asutuse otsusest haldustrahvi määramise kohta seoses töötajate lähetamisega seotud rikkumistega;
- kohtu, sealhulgas välisriigi kohtu poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 655/2014 artikli 19 lõike 1 punktile a väljastatud pangakontode Euroopa arestimismääruse A-osa.

3.1 Menetlus

Kohtuotsus ja kohtuvälises menetluses tehtud otsus kuulub täitmisele pärast selle jõustumist, välja arvatud juhul, kui õigusaktid või kohtumäärused näevad ette selle viivitamatu täitmise. Kui kohtulahendit täitmiseks kehtestatud tähtaja jooksul vabatahtlikult ei täideta, koostab kohus vabatahtliku täitmise tähtaja möödudes täitekorralduse. Kohtutäituril on õigus algatada täitedokumendi alusel täitemenetlus.

Täitekorralduse väljastab asja arutanud kohus täitmise eest vastutava kohtuametniku taotlusel. Iga kohtulahendi kohta väljastatakse üks täitekorraldus. Kui kohtulahendid kuuluvad täitmisele erinevates kohtades, kohtulahendi mõni osa kuulub täitmisele viivitamata või on kohtulahend tehtud mitme hageja kasuks või mitme kostja vastu, peab kohus täitmise eest vastutava kohtuametniku taotlusel väljastama mitu täitekorraldust. Mitme täitekorralduse väljastamisel tuleb igas korralduses märkida täitmise täpne koht või kohtulahendi osa, mis kuulub täitekorralduse kohaselt täitmisele; solidaarkohustuste korral tuleb asjaomases täitekorralduses märkida kostja, kelle suhtes otsus täitmisele pööratakse.

Kohtulahendi täitmise algatamiseks tuleb täitmise eest vastutavale ametnikule või tema volitatud esindajale väljastatud täitekorraldus koos taotlusega esitada kohtutäiturile.

3.2 Peamised tingimused

Vannutatud kohtutäiturite ametitegevust ja selle üle arvestuse pidamist reguleerivad kohtutäiturite seadus ja ministrite kabineti 14. märtsi 2006. aasta määrus nr 202 „Vannutatud kohtutäiturite ametitegevuse üle arvestuse pidamine“.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud täitemeetmete kohtuotsuste ja muude asutuste otsuste täitmise menetluses kohaldamise eesmärk on piirata võlgniku õigusi, et tagada tasakaal selle isiku õiguste, kelle seadusega kaitstud kodanikuõigusi või huvisid see otsus puudutab, ja võlgniku kohtuotsuse (või muu asutuse otsuse) täitmise kohustuse vahel.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Kohtutäituril on õigus pöörata sissenõue võlgniku vallasvarale, sealhulgas muude isikute juures hoitavale varale, ja immateriaalsele varale, summadele, mis teised isikud võlgnevad võlgnikule (võlgniku töötasu, muu sarnane tasu, muu sissetulek, investeeringud krediitiasutustes), ning kinnisvarale.

Täitekorralduses nimetatud sissenõuet ei saa pöörata teatavatele õigusaktides nimetatud varadele ja esemetele, mis kuuluvad täielikult või osaliselt võlgnikule (näiteks majatarbed ja kodumasinad, rõivad, toit, raamatud, tööriistad ja -vahendid, mis on võlgnikule hädavajalikud igapäevaseks kutsetegevuseks, et ennast ülal pidada jne).

Täitekorralduses nimetatud sissenõuet ei pöörata järgmistele täielikult või osaliselt võlgnikule kuuluvatele esemetele:

- majatarbed ja kodumasinad; võlgniku, tema perepiikmete ja ülalpeetavate rõivad:
  - igapäevased rõivad, jalatsid ja aluspesu;
  - voodipesu, öörõivad ja käterätid;
  - igapäevaseks kasutuseks mõeldud köögitarbed ja lauanõud;
  - mööbel – üks voodi ja tool inimese kohta ning üks laud ja üks kapp leibkonna kohta;
  - kõik lastetarbed;
- võlgnikule ja tema perele kolmeks kuuks vajalikud toiduained;
- ühe kuupalga alammäärale vastav summa võlgniku, iga pereliikme ja ülalpeetava kohta, kuid alaealiste laste jaoks elatise või ülalpidamise tagamise fondi maksete sisenõudmisel summa, mis vastab 50 %-le ühe kuupalga alammäärast, võlgniku, iga pereliikme ja ülalpeetava kohta;
- üks lehm või kits ja üks siga leibkonna kohta ning loomasööt koguses, mis on vajalik loomade söötmiseks kuni järgmise saagini või kuni loomad lastakse karjamaale;
- perele toidu valmistamiseks ja kütteperioodil eluruumide kütmiseks vajalik kütus;

- raamatud ning tööriistad ja -vahendid, mis on võlgnikule hädavajalikud igapäevaseks kutsetegevuseks, et ennast ülal pidada;
- põllumajanduslikud tootmisvahendid, st põllumajandustootmisega tegelemiseks vajalikud põllumajandusseadmed, masinad, kariloomad ja seemneviilid ning sööt, mis on vajalik loomade ülalpidamiseks järgmise saagini. Põllumajandusseadmed ning see, kui palju loomi ja sööta peetakse vajalikuks, sätestatakse põllumajandusministri suunistes;
- vallasvara, mis vastavalt tsiviilseadustikule moodustab kinnisvara päraldise – asjaomasest kinnisvarast eraldi;
- pühakojad ja kultustoimingutes kasutatavad esemed.

Samuti ei saa sissenõuet pöörata järgmistele sissetulekutele:

- lahkumistoetus, matusetoetus, üleelanud abikaasale makstav kindlasummaline toetus, riiklikud sotsiaaltoetused, tsöliaakiat põdeva lapse riiklik toetus, toitjakaotuspension ja toitjakaotustoetus;
- töötaja isiklike töövahendite kasutamise hüvitis ja seaduslike töösuhteid reguleerivates muud õigusnormides ette nähtud hüvitisel seoses seadusliku töösuhtega;
- summad, mis makstakse töötajale seoses lähetustega või muusse piirkonda üleviimise või seal tööülesannete täitmisega;
- sotsiaaltoetused;
- lapse ülalpidamise toetus valitsuse määratud miinimumsummas, mida üks vanem peab kohtuotsuse või ülalpidamise tagamise fondi ameti otsuse alusel maksma, ning ülalpidamise tagamise fondist saadav lapse ülalpidamise toetus.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kui sissenõue pööratakse võlgniku vallasvarale, kinnisvarale või sissetulekule, ei saa võlgnik seda vara enam vabalt kasutada.

Kui kohtutäituri nõudmisi või korraldusi ei täideta, koostab kohtutäitur vastava akti ja esitab selle otsuse tegemiseks kohtule. Kohus võib määrata süülisele poolele trahvi – kuni 360 eurot füüsilisele isikule või kuni 750 eurot ametiisikule. Kohtu otsuse võib edasi kaevata.

Teatud juhtudel on kohtutäituri korralduse täitmata jätmise eest ette nähtud konkreetsed karistused.

Täitemeetmeid kohaldavale kohtutäiturile vastuhakkamise korral võib kohtutäitur kutsuda appi politsei.

Kui võlgnik ei ilmu kohtutäiturilt kutses saades kohtutäituri juurde või keeldub selgituste või seadusega nõutud teabe esitamisest, on kohtutäituri õigus anda asi kohtusse otsuse tegemiseks isiku vastutuse kohta. Kohus võib anda võlgnikule korralduse ilmuda kohtutäituri juurde või määrata talle trahvi – kuni 80 eurot füüsilisele isikule või kuni 360 eurot ametiisikule. Kohtu otsuse võib edasi kaevata.

Kui ilmneb, et võlgnik on tahtlikult esitanud valeteavet, peab kohtutäitur teavitama sellest prokuröri.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Kõik täitedokumendid saab esitada täitmiseks 10 aasta jooksul pärast kohtuotsuse või -määruse jõustumist, välja arvatud juhul, kui õigusaktides on sätestatud muu periood. Kui kohtulahend näeb ette osade kaupa maksmise, kehtib täitedokument kuni viimase makse tähtpäevani ning 10-aastane periood algab viimasest maksetähtpäevast.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitemenetlus algatatakse kehtiva täitekorralduse alusel, mille on teinud kohus või muu asutus. Kohtuotsuse või muu asutuse otsuse kohaselt kohustatud isik võib otsuse edasi kaevata (vaidlustada), kasutades õigusaktides sätestatud kohtuotsuste ja muude asutuste otsuste edasikaebamise (vaidlustamise) üldist menetlust.

Menetluse poole taotlusel ja võttes arvesse asjaomaste poolte varalist seisundit või muid asjaolusid, on asja arutaval kohtu õigus lükata kohtulahendi täitmine edasi, jagada täitmine osadeks või muuta kohtulahendi täitmise vormi või menetlust. Kohtulahendi täitmise edasilükkamise, täitmise osadeks jagamise või kohtulahendi täitmise vormi või menetluse muutmise otsuse saab kõrgema astme kohtusse edasi kaevata 10 päeva jooksul. Kui asjaolud takistavad kohtulahendi täitmist või muudavad selle võimatuks, on kohtutäituri õigus esitada kohtulahendi täitmise eest vastutavale kohtule ettepanek lükata kohtulahendi täitmine edasi, jagada täitmine osadeks või muuta kohtulahendi täitmise vormi või menetlust.

Kohtutäitur võib täitmise edasi lükata täitmise eest vastutava ametniku taotlusel või kohtu otsuse alusel, millega lükatakse täitemeetmete võtmine edasi või peatatakse vara müük, lükatakse kohtulahendi täitmine edasi või jagatakse täitmine osadeks.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Võlausaldaja või **võlgnik** võib vaidlustada kohtutäituri tegevuse kohtuotsuse täitmisel või kohtutäituri keeldumise pöörata kohtuotsus täitmisele, välja arvatud kehtetu oksjoni puhul, esitades põhjendatud kaebuse kohtutäituri tööpiirkonna (linna) kohtule 10 päeva jooksul alates vaidlustatud meetmete kohaldamisest või päevast, mil kaebuse esitaja, kellele jäeti meetmete kohaldamise ajast ja kohast teatamata, saab sellistest meetmetest teada.

Kohus peab kaebuse läbi vaatama 15 päeva jooksul. Kohtuistungist tuleb teatada võlgnikule ja võlausaldajale ning kohtutäiturile. Kui nimetatud isikud kohale ei ilmu, et takista see küsimuse arutamist.

Kaebuse esitaja põhjendatud taotlusel võib kohtunik täitemenetluse peatada, keelata raha kohtutäiturile, võlausaldajale või võlgnikule ülekandmise või peatada vara müügi. Otsus kuulub viivitamata täitmisele.

Kohtu otsuse võib edasi kaevata.

Lingid

<http://www.tm.gov.lv/> – justiitsministeeriumi veebisait

<http://www.lzti.lv/> – Läti vannutatud kohtutäiturite nõukogu

<http://www.tiesas.lv/> – Läti kohtuportaal

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 16/12/2020